

"Dogme 18" – et nyt tilvalgsparadigme

Baggrund og præmisser

Dogme 18 – et nyt tilvalgsparadigme er formuleret med udgangspunkt i den beslutning om at gennemføre en revision af tilvalgsporteføljen, som blev truffet i forsommeren 2018 (se bilag). Fakultetsledelsens beslutning fastlægger rammerne for det videre arbejde. Således blev det besluttet

- at vi fremover skal sondre skarpt mellem sidefag og tilvalg,
- at denne reformproces alene gælder tilvalgene,
- at alle nuværende tilvalg "nulstilles",
- at der skal udvikles nye tilvalg svarende til behovet ved 30 studerende pr. tilvalg, dvs. i størrelsesordenen 11-12 tilvalg i alt på Arts,
- at det skal være muligt for de studerende at vælge frit imellem de udbudte tilvalg,
- at tilvalg skal være tværgående mhp. at have relevans for flere fagligheder,
- og at det hidtidige "tofagsparadigme" skal erstattes med et nyt paradigme.

Det lå ligeledes i ledelsesbeslutningen, at første led i processen skulle være et udspil fra prodekanen for uddannelse mht. beskrivelsen af den nye funktion, som tilvalgene skal udfylde. *Dogme 18 – et nyt tilvalgsparadigme* skal forstås som en indløsning af denne opgave.

Ifølge *Dogme 18* skal tilvalg fremover

- 1) have som hovedformål at supplere eller kvalificere de studerendes grundfaglighed,
- 2) have relevans for flere fag på samme tid,
- 3) være anlagt på den præmis, at de studerende skal have mulighed for at arbejde videre med deres respektive grundfagligheder i mødet med den nye tilvalgsfaglighed,

Niels Lehmann

Prodekan for uddannelse

Dato: 20. august 2018

E-mail: nle@au.dk

Afs. CVR-nr.: 31119103

Side 1/5

- 4) inkorporere anvendelsesorienterede elementer i mindst ét af tilvalgets discipliner,
- 5) være særligt tilrettelagte, afrundede helheder baseret på en "15+30 ECTS"-logik over de to semestre og en "10+10+10 ECTS"- eller en "10+20 ECTS"-logik på sjette semester,
- 6) have et udbud af forskningsbaseret undervisning, der svarer til normen for et undervisningssemester på Arts,
- 7) være robuste nok til først at blive evalueret efter tre gennemløb, dvs. første gang i 2024.

Bagom Dogme 18

Dogmeformen er valgt med henblik på at udfolde den nye funktion, tilvalgene skal udfylde, i klare regler, der pga. sin kortfattedhed kan fungere som præcise rammer for udarbejdelsen af vores nye (og færre) tilvalg. Der ligger imidlertid et større rationale til grund for formuleringen af dogmereglerne. For at give substans til dogmerne aftegnes dette rationale her.

Vedr. dogme 1 – supplement og kvalificering af grundfaglighed

Dette dogme rummer to markeringer i forhold til vores nutidige tilvalgsportefølje:

- For det første rummer princippet den afsked med det hidtidige "tofaglighedsparadigme", som ligger i ledelsesbeslutningen. Ifølge dette paradigme har tilvalg i vid udstrækning "blot" handlet om at give den enkelte studerende mulighed for at tage en bid af en anden faglighed ved siden af grundfagligheden. Ifølge *Dogme 18* er det ikke længere tilstrækkeligt blot at tilføje en ny faglighed. Ifølge dogme 1 skal tilvalget reelt være udtænkt ud fra dets rolle som supplement, der kan addere værdi til de studerendes grundfagligheder ved at kvalificere disse.
- For det andet indebærer dogmet, at eventuelle andre rationaler for etablering af tilvalg end hensynet til de studerendes læring højst vil kunne spille en sekundær rolle. Undervisningen på tilvalgene har naturligvis altid sigtet på at øge de studerendes faglige indsigt niveau, men tidligere har muligheden for at foretage sam-læsning med BA-uddannelserne og for at have et rum for fagudvikling også spillet en rolle i argumentationen for, hvilke tilvalg der bør være en del af fakultets samlede portefølje. Dogme 1 markerer således, at de fremtidige tilvalg skal skabes ud fra et læringsorienteret perspektiv og tage sigte på at kvalificere de studerendes samlede BA-uddannelser.

På baggrund af disse to forskydninger får tilvalgene som hovedformål at skabe en arena for, at de studerende kan arbejde videre med deres grundfaglighed i mødet med en ny tilvalgsfaglig kontekst.

Vedr. dogme 2 – relevans for flere fag

Det andet dogme sigter mod at tage den egentlige konsekvens af supplementstanken. Eftersom det ikke længere blot drejer sig om at "servere en ny faglighed", må tilvalgene nødvendigvis overskride enkeltfaglighederne. Når dogmet ikke formuleres som et krav om tværfaglighed, skyldes det, at det snarere end at parre forskellige fag med hinanden

drejer sig om at skabe en ny faglig kontekst for, at de studerende kan bringe deres respektive fagligheder i spil. Til dette formål kræves en fagoverskridende ramme.

En sådan ramme kan etableres på flere legitime måder. Den kan fx tage form af et tværgående tema (måske af "grand challenge"-typen eller på en overfaglig problemstilling). Udgangspunktet kan ligeledes tages i et sæt af generelle kompetencer, som alle eller i hvert fald flere fag finder det meningsfyldt at fokusere på – a la digitale, globale, organisatoriske eller metodiske kompetencer. Eller den kan tage udgangspunkt i bestemte sektorer af arbejdsmarkedet, som kalder på bestemte refleksioner (sådan som vi fx kender det fra tilvalget i journalistik eller museologi). Eller måske noget helt fjerde.

Det er i denne forbindelse vigtigt at understrege, at der bør sondres mellem en udbuds- og en efterspørgselslogik. Det indgår i fakultetsledelsens beslutning fra forsommeren, at de studerendes mulighed for at vælge frit mellem de udbudte tilvalg skal opretholdes. Dette betyder imidlertid ikke, at det er udelukket, at vi på udbudssiden vælger at have tilvalg i porteføljen, der som udgangspunkt retter sig mod *bestemte* fag (eller fagklynger). Blot skal det – på efterspørgselsiden – være muligt for studerende fra ikke-betænkte fag at vælge disse, hvis de skulle vise sig at have andre interesser end dem, vi umiddelbart har bestræbt os på at tilgodese.

Vedr. dogme 3 – mulighed for at arbejde videre med de respektive grundfagligheder

Dogme 3 ligger i direkte forlængelse af det forrige dogme. Det er dog udtryk for en meget vigtig selvstændig markering. Skal de nye supplerings- og kvalificeringsorienterede tilvalg fungere godt, er det altafgørende, at de tilrettelægges på en sådan måde, at *de studerendes forskellige fagligheder kan bringes i spil på en positiv måde*. Skal de studerende kunne arbejde videre med deres respektive fagligheder inden for tilvalgets rammer, kræver det didaktiske overvejelser over såvel det samlede indhold som undervisnings-tilrettelæggelsen.

Pointen er ikke, at underviserne skal kunne mestre alle de fagligheder, som de studerende kommer med, men blot at tilrettelæggelsen skal gøre det muligt for den enkelte studerende at anvende sin faglighed i mødet med tilvalgsfagligheden. Tilvalgene må derfor bl.a. ikke være så indholdsmættede, at tilegnelsen af nyt stof besværliggør de studerendes fortsatte grundfaglige erkendelsesarbejde, ligesom det skal være muligt for de studerende at formulere deres egne grundfagligt orienterede projekter inden for tilvalgsrammen. Det vil formentlig ligeledes være formålstjenligt at arbejde en hel del med kollektiv vejledning i tilvalgene.

Vedr. dogme 4 – inkorporering af anvendelsesorienterede elementer

Det fjerde dogme udtrykker en bestræbelse på at afbalancere det faglige over for det anvendelsesorienterede aspekt af tilvalgene. Ved at stille et behersket krav om anvendelsesorientering er det intentionen at placere tilvalgene mellem internationaliseringsvalg-fag (tidligere HUM-fag) og de nuværende profileringsmuligheder på tredje semester af kandidatuddannelserne. Mens valgmulighederne på tredje semester grundlæggende står

i anvendelsesorienteringens tegn, er internationaliseringsvalgfagene ikke omgærdet af et brugsperspektiv.

Side 4/5

Dogme 4 markerer i denne kontekst, at tilvalgene skal inkorporere en vis anvendelsesorientering, men samtidig have et markant sigte på de studerendes fortsatte videnstilignelse. Tilvalgene er således ikke tænkt som ren kompetenceudvikling, men de skal omvendt indtænke en tværgående kompetencedimension. For anskuelighedens skyld kan man pege på Humanistisk organisationsudvikling fra vores nuværende portefølje som et eksempel på den efterspurgte blanding.

Vedr. dogme 5 – krav om 15+30 og 10+10+10/10+20 ECTS

Formuleringen af det femte dogme er valgt mhp. at markere to pointer, der har mindre med tilvalgenes faglige funktion og mere med den strukturelle logik, de indgår i, at gøre:

- For det første er det vigtigt, at tilvalgsdelen af femte semester udgør en samlet enhed. Det skyldes to forhold:
  - Dels skal planlægningen af vores nye tilvalgsportefølje understøtte ambitionen om at gøre det muligt for flere studerende at foretage en del af deres studium i udlandet. Eftersom landingen af uddannelseseftersynet indebar, at sjette semester blev fastholdt som internationaliseringsvindue, er det nødvendigt at fastholde muligheden for at tage de såkaldte *internationalt tilrettelagte tilvalg*. Dette indebærer, at man skal kunne tage 15 ECTS hjemme på femte semester og dernæst 30 ECTS i udlandet på 6. semester.
  - Dels skal vi have femte semester til at fungere i lyset af, at de studerende samtidig med deres studier på tilvalget skal tage bachelorprojekter på deres respektive grunduddannelser. Det optimale ville være, hvis det var muligt at forbinde tilvalgsudbuddet med arbejdet med bachelorprojektet. Når det ikke opstilles som et decideret krav, men udelukkende tænkes muliggjort strukturelt, skyldes det, at der både vil være mange grundfagligheder på spil på hvert enkelt tilvalg og mange forskellige tilvalgsudbud i spil i forhold til en bestemt grundfaglighed. Kravet om 15 ECTS på femte semester er således tænkt som en sikring af, at der udelukkende er et enkelt modul på tilvalget i bachelorprojektsemestret, og at vi således undgår disciplinmylder.
- For det andet er det vigtigt at tilrettelægge undervisningen på sjette semester på en sådan måde, at de engelsksprogede af slagsen vil kunne bidrage til at øge vores samlede volumen af engelsksprogede udbud til exchange studerende. Eftersom vores gæster skal kunne opnå 30 ECTS i alt, vil det være mest hensigtsmæssigt, at de enkelte udbud korresponderer med internationaliseringsvalgfagene, der har en vægtning på 10 ECTS. Når der åbnes for to muligheder (10+10+10 eller 10+20 ECTS), skyldes dette, at det skal være muligt at vinde yderligere sammenhæng ved at lave lidt større projekter på andet semester af tilvalget.

Vedr. dogme 6 – opfyldelse af normen for forskningsbaseret undervisning

Også dogme 6 rummer en dobbeltmarkering:

- På den ene side sættes der et kvantitativt mål for undervisningsudbuddet. I forbindelse med de årlige kvalitetsprocesser er det blevet synligt, at vi generelt udbyder mindre undervisning på tilvalgsåret end de to øvrige år på BA-uddannelserne, og at dette ikke blot skyldes, at bachelorprojekterne i sagens natur skal være forbundet med en høj grad af selvstudium. Der er derfor grund til at understrege, at vi også skal øge antallet af undervisningstimer på tilvalgsdelen af det tredje år på BA-studiet. På femte semester skal tilvalg således ca. levere halvdel af 168 timer, mens det på tredje semester skal levere alle 168 timer.
- På den anden side markeres nødvendigheden af at sikre forskningsbaseringen – dvs. undervisning ved fast-VIP'er. Vi har også kunnet konstatere et relativt højt DVIP-forbrug på tilvalgsuddannelserne, og målet må være at opnå en lige så høj grad af forskningsdækning som på de øvrige elementer af BA-uddannelserne. På BA-niveau er kravet 75 %, og omsat til tilvalgslogikken betyder det, at vi skal ned på et niveau af DVIP-undervisning, der svarer til højst 63 timer $(85+168 \times 25\%)$ pr. semester.

Vedr. dogme 7

Dogme 7 er formuleret med henblik på at holde en bestemt balance mht., hvor langtidsholdbare tilvalg bør være:

- På den ene side må det være hensigten at skabe tilvalg med en vis robusthed, så også de kan leve op til uddannelseseftersynets krav om ikke at skulle revidere studieordninger alt for ofte. Tanken er at lade udviklingsarbejdet følge kadencen for revisioner af BA-ordninger, der er sat til et fuldt gennemløb. For tilvalgenes vedkommende indebærer dette imidlertid tre gennemløb.
- Pga. deres fagoverskridende karakter må tilvalgfaglighederne på den anden side som udgangspunkt forventes at have en mere flygtig karakter end de mere langtidsholdbare enkeltfagligheder. Det er derfor vigtigt at tage deres eksistensberettigelse op til en relativt jævnlig vurdering – ikke mindst hvis de skal have rod i aktuelt pågående forskning. Den i dogme 7 fastslåede evalueringshorisont vil i praksis indebære, at vi skal regne med, at et oprettet tilvalg vil skulle udbydes i minimum 5 år, eftersom det tager tid både at foretage evalueringen og at skabe eventuelle nye tilvalgsudbud, der kan erstatte udbud, vi ikke længere ønsker.

Forsat drøftelse og udviklingsarbejde

Med dette er bolden givet op til den fortsatte drøftelse og udvikling af fakultetets tilvalgsportefølje. Rammerne er bestemt af fakultetsledelsens beslutninger, og nu gælder det om at præcisere funktionsbeskrivelsen og udvikle konkrete tilvalg. Jeg ser frem til den fortsatte dialog om sagen.

Med venlig hilsen
Niels